

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 40—
za en mesec . . . „ 3.50
za Nemško celoletno . . . „ 45—
za ostale inozemstvo . . . „ 50—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 35—
za en mesec . . . „ 3—
V upravi prejemal mesec „ 2.50
Sobotna izdaja:
Za celo leto K 5—
za Nemško celoletno . . . „ 10—
za ostale inozemstvo . . . „ 12—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . . „ 45
pri večjih naročilih primeri popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenem delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni re!

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Atental.

Nemci dobe v Trstu svojo navtično akademijo. Vse predpriprave so že končane in že letos se jeseni odpre prvi letnik akademije v nalašč za to najetem poslopu v Via Franca. S šolo bo združen obvezen internat, v katerega bodo sprejemali brezdomno samo Nemce. Seidler, ki je svoječasno peljal poleg štajerskih, koroških in kranjskih Nemcev in renegatov tudi tržaške zastopnike maloštevilne nemške kolonije pred cesarja, da denuncirajo Slovence, je ustregel tudi tej želji avstrijskih Nemcev.

mestnik v Trstu? Ali ne bodo slovenski politiki tržaški terjali poasnil?

Položaj nespremenjen.

Z Dunaja poročajo dne 13. t. m.: Politični položaj se tekom današnjega dne ni spremenil. Ministrski svet, ki je trajal večeraj zvečer do 11. ure, ni sprejel obveznih sklepov, tako da tudi danes ni nikjer padla odločitev. Samo v enem oziru je sinočni ministrski svet položaj poasnil: Zdi se namreč, da so začeli tudi tisti ministri, ki so prej izjavljali, da bi ministrskemu predsedniku v vladi s § 14. nikakor ne hoteli slediti, omahovati in bi pod gotovimi pogoji iz ex-lex stanja do jeseni ne izvajali potrebe za svoj izstop. Današnji dan je potekel med posvetovanji ministrskega predsednika s parlamentarci. Opoludne se je oglasilo češko poslanstvo s poslancema Tusarjem in Habermannom in vnovič nujno opozorilo na potrebo, da se skliče parlament. Dr. pl. Seidler je zatrdil, da stoji na stališču brezpogojne potrebe, da se državne potrebščine rešijo ustavnim putem, da pa o sklicanju parlamenta ne more biti prej govora, dokler ni zagotovil za neovirani potek sej. Češki poslanci so izjavili, da nikakor niso v položaju, da bi dali taka zagotovila, da je pa stvar parlamenta, da pridobi večino za kakšno predlogo s posvetovanji v zbornici in ne izven nje. Izjavili so, da bi se dal položaj omiliti na ta način, da bi se sedanja vlada umaknila drugi, ki bi nasproti strankam ne bila tako trdno zavezana kakor sedanja. — Dopoldne se je vršilo predposvetovanje nemških strank za jutrišnje zborovanje. Vsi govorniki so se izjavili za to, da se sedanji kurz ohrani, ne da bi se Seidlerjevi vladi izrečno izrekla zaupnica.

Jugoslovansko vprašanje v Budimpešti.

Posvetovanja dr. Wekerleja s hrvatskimi politiki so se nadaljevala v sredo ob 5. uri popoldne. Udeležili so se jih ministri za Hrvatsko dr. K. Unkelhäuser, ban Mihalović, podban Kršković, saborski podpredsednik dr. Edo Lukinić, član gospodsk. zbornice grof Kulmer in poslan-

ca dr. Popović in dr. Paleček. Konferenca, ki je trajala do tričetrt na osem, je bila namenjena finančni naogdbi med Ogrsko in Hrvatsko kakor tudi gospodarskim vprašanjem Hrvatske in Ogrske.

Hrvatski politiki so zahtevali združitve vseh Jugoslovancev v eno samo državo, ki naj bi se priključila deželam ogrske krone.

Dr. Wekerle je sprejel izjave Hrvatov ad referendum, ne da bi se izrazil o tem, kakšna rešitev se namerava in kakšno stališče bo zavzela ogrska vlada.

V sredo je dospel v Budimpešto bosenski deželni načelnik, da poda svoje mnenje o tem vprašanju. V četrtek dopoldne so se posvetovanja nadaljevala.

Angleži o zvezi monarhije z Nemčijo.

Edinstvo v vojski in diplomaciji. — Kaj je zahtevala Bolgarija?

»Neue Züricher Zeitung« prinaša iz Londona brzojavko: Neka brzojavka, ki jo je dobil »Times« iz Amsterdama, prinaša poročilo o vojaških in političnih temeljih nove zveze med Nemčijo in Avstrijo-Ogrsko in dostavlja, da je bila nova vojaška konvencija v glavnem že sklenjena leta 1916. za časa vladanja cesarja Franca Jožefa I. O priliki zadnjega obiska cesarja Karla v nemškem glavnem stanu je bila podpisana ta pogodba od obeh cesarjev v glavnih točkah. Po poročilih »Timesa« sta glavni točki te pogodbe:

1. Vojaško edinstvo vojske. Ustanovitev mešanega vojaškega poveljstva, v katerem bodo zastopani delegati obojestranskih vojnih ministrstev. Dalje je mogoče, da nekatere polke med seboj zamenjajo, in sicer tako, da slovenske kraje Avstrije zasedejo nemške čete, a avstrijske čete se premeste v Nemčijo. Bodoči odnosi med avstrijsko-ogrsko in nemško vojsko bodo v mnogočem podobni današnjim odnosajem med Prusijo in Bavarsko.

2. Edinstvo v upravi zunanjih odnosov, posebno komisij, kateri bo predsedovala Bavarska. Ko je cesar Karel zapustil nemški glavni stan, se je zavezal, da bo za to pogodbo pridobil Turčijo in Bolgarijo. Nadalje mu je bilo naloženo, naj izgladi obstoječa nesporazumljenja med Turčijo in Bolgarijo. V tem zmislu je cesar Karel nastopil v Sofiji in Carigradu, in sicer, kakor poročajo, z uspehom. Zdi se, da je Bolgarija izjavila, da pristopi tej zvezi pod pogojem, da se ji priznajo: severna Dobruđa, Makedonija in severozahodne kraje Srbije (moravska dolina). Na ta način bi morala me-

ji Bolgarija ob Donavi z Avstrijo-Ogrsko. Pod temi pogoji bi bila Bolgarija pripravljena vrniti ozemlje, ki ga je vzela Turčiji v balkanski vojni.

Velikovški „Volkstag“.

S Koroškega.

Z velikim bobnanjem, kakor za kak cirkus, so vabili nemčurski voditelji na »volkstag« v Velikovec. Z uradnim pritiskom so delale nemčurske občine za udeležbo. A čudno, — ko se je shod v nedeljo, 9. junija zvršil, ni o njem niti po nemških listih skorodane nobenega sluha in duha. Dasi je na shodu govoril urednik »Tagblatt« Pavlič, vendar ta list v dveh številkah, ki sta izšli po shodu, ni črnil o njem niti besedice. In vendar se ta list tako rad pobaha s svojimi točnimi in hitrimi poročili. Kaj to pomeni? Se je morda zgodila zopet pravcata polomija, kakor na drugih takih shodih? O tem bomo že še zvedeli.

O shodu poročajo doslej, kolikor nam znano, samo »Freie Stimmen«, št. 130, a še te prav megljeno in tajinstveno. Iz poročila se vidi, da ta shod ni bil nič drugega kakor pod patronanco nemškega duhovnika, urednika Pavliča, zoper slovensko duhovščino vzpizorjena podla gonja in denuncijatorična hujskarija! »Stimmen« pravijo v svojem poročilu, da je bil »volkstag« vredna in mogočna izjava Spodnje Koroške. Kdor pozna lažnjivo poročanje tega lista, tudi ve, koliko je verjeti temu poročilu. Pravi, da je slovensko ljudstvo še zvesto cesarju in državi. To je gotovo, in drugače so govorili samo nemčurji List poudarja, da je bil shod »ogromno« obiskan, a števila ne navaja! Pravi, da shod pomeni poraz Slovencev, — ne vemo kako, saj se počutimo ravno tako dobro kot pred to umetno uprizorjeno hujskarijo.

In potem poročajo o volkovih kot pridigarjih: Državni poslanci Marckhl. Lutschounig, Nagele, mariborski Francelj Girstmair in nemški duhovnik-urednik Pavlič, da so »zmerno in brez pretiravanj, pa ostro in resno obsojali vse podlo(?) hujskanje ljudstva, ki ga ravno v velikovškem okraju izvršujejo tisti, katerih življenjska naloga bi imela biti učiti mir in potrpežljivost.« Tako govorijo nemški privranci, tudi iz druge dežele, na slovenskem kraju! — Obsojali so dalje »politikujočo jugoslovansko duhovščino« (privilegij za politiko ima samo Pavlič) in naše časopise. »Župnišča postajajo jugoslovanske agenture, duhovništvo se izvršuje samo še v postranski službi, z nemškim katolikom se ravna kakor bi ga ne bilo in se iz cerkve takorekoč izključuje.« Bomo-li vrlo slovensko duhovščino branili zoper take

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelč.

(D dalje.)

Leroy.

Zelo lepo!

Deville.

Prav dobro! Takega nauka potrebuje naš vek. Duševna prevzetnost je ena njegovih značilnih potez. Razlagamo si jo lahko z nenavadnimi pridobitvami v znanosti in industriji, ki so svetu zmešale glavo; vendar ni ta prevzetnost nič manj posledica neke vrtoglavoosti v filozofiji, kakršne prejšnja stoletja niso poznala. Čudno, da je naš čas, ki je najtreznejši v znanstvenem raziskavanju, najbolj vihrav v filozofičnih spekulacijah. Ta prevzetnost našega časa razlaga njegovo nevero, ki je šla prav do ateizma. To je logična posledica — in za lužena kazen.

Hainberg.

Današnji razgovor ni bil lahek. Občutujem vztrajnost gospodične Wilson. Toda pečali smo se tudi z vprašanjem, ki ga drugače ni bilo mogoče rešiti. Bodi že ka-

korkoli, marsikako nejasno točko smo pojasnili; zato moramo biti vsi hvaležni današnjemu leaderju, gospodu Devilleu.

Tretji večer.

Tretji večer ni nobenega manjkalo v naši družbi. Naš krog se je začel vidno konsolidirati.

Toda manjkalo je svetlobe! Ves dan je bil deževen; ob času obeda je sicer dež že bil ponehal, toda vse nebo je bilo oblačno; zrak je bil temen, neprozoren; jezero, ob bregu temnosinje, se je tam dalje mešalo kaotično z mračno atmosfero. Namesto lepih gora na obzorju so se prikazovale v megli samo njihove sence, le približne in nejasne. — Razume se, da smo bili tudi manj veselo razpoloženi po splošnem pravilu, da je stopnja veselosti prebivalcev tega planeta sorazmerna z množino svetlobe, ki jo dobivajo od solnca.

Bielski se je celo pred koncem obeda umaknil v svojo sobo, ker se je bal prehlajenja. Deville pa je pripovedoval vse podrobnosti tragičnega slučaja, ki se je zgodil prejšlo noč v Lozanni. Ubož deček se je hotel po zidu prikristi k tujemu oknu; padel je v globočino nekaj nadstropi in ostal na mestu mrtve. Gospodično Wilson je ta slučaj materialne in moralne revščine človeške globoko pretresel.

Tedaj se oglasi

Siemionow.

— G. Hainberg je bil tako dober, da mi je podrobno ponovil vaš večerajšnji razgovor. Odkrito priznavam, da mi ni ravno zelo žal, da se ga nisem vdeležil. Ne da bi mogoče imel kaj očitati nazorom, ki ste jih večeraj razvili — Bog varuj! Ali ne zanimajo me. Ali se sklada znanost z religijo ali ne — to je po mojem prepričanju prav malenkostno. Ena in mogoče druga je še in m. W. e. r. d. e. n.; predno dosežeta cilj (če ga sploh kdaj dosežeta), se lahko že stokrat spreta in spravita. Le ena velika težava, in te ne smemo prezreti — je pri spravi razuma z religijo; te se pa, gospoda, niste doteknili: Bog da je dober — drugačnega Boga ne moremo častiti in celo razumeti ne — svet pa, ki je izšel iz njegove roke, je slab.

Duhovnik.

Ta težkoča ni utemeljena samo v razumu, ampak še bolj v srcu.

Siemionow.

Mogoče. Toda to jo samo poveča. Verujte mi, gospoda, da vzrok, ki oddaljuje od religije največ ljudi, bodisi da verujejo ali dvomijo, ne tiči v znanstvenih

vprašanjih, ampak v velikem vprašanju zla.

Prosim vas, kakšen je vendar nam najbližji del sveta, ki ga najbolje razumemo, človeštvo, ki se plazi po tem planetu? — V njegovi preteklosti barbarstvo, ki meji na divjost; čete, ki se preganjajo med seboj kakor divje zveri; verstva, težka kot moba, oltarji, s človeško krvjo oškropljeni. Tuin-tam poskusi civilizacije, ki rafinirajo samo okrutnost, množe suženski stan, ki ga do obupa stiskajo okrutnosti satrapov... Glasovi starodavnosti, ki so se ohranili do naših časov v spomenikih pismenosti in umetnosti, so glasovi gornjega sloja, ki je lahko užival. Pa še ti glasovi so pevali pri vrču falernca s predsmrtnim humorjem:

Eheu, Jugaces Posthume, Posthume, labuntur anni! Non pietas moram rugis et instanti senectae afferet indomitaque morti... Visendus ater flumine languido Cocitus errans — itd.

Pod tem višjim, maloštevilnim slojem pa je bilo vse življenje starodavnega človeštva en sam dolg, strašen stok.

(D dalje.)

izbruhe nemčurske obrekljivosti in blaznosti? Ne! To bi se reklo, jo žaliti.

Celovski list dalje poroča: Eden govorikov je poudarjal važnost vere za kmetski stan (za nemčursko »gospodo« je seve ni treba!) in je imenoval vero enega najvažnejših in zadnjih stebrov kmetskega stanu. »Pa ravno nekrščansko početje slovenskih duhovnikov hoče podreti še to oporo, zakaj vera in spoštovanje zginjajo v strašni meri. Govornik spominja na staro prerokbo, da bo prišel čas, ko se bo vera našla samo še pri kmetih(!) in ta čas je menda res prišel! Zato se obrača zbor do duhovnega nadpastirja v deželi s prošnjo, naj poskrbi, da se bo slovenska duhovščina vzgojevala bolj skrbno, bolj krščansko, bolj patriotično! Da mora tako prositi 700 do 800 najboljših in najuglednejših mož okraja, to je vendar dosti resno in značilno! — Škoda, da list ne pove, kdo je tako modro besedil. Ali jih ni mogel g. kn. šk. duhovnik svetnik in urednik Mihael Pavlič rešiti blamaže ter jim povedati, da je vodstvo tako duhovnega kakor dijaškega semenišča strumno nemško. — Kaj hočejo torej še več?

Sprejeli so seveda dolgovazno resolucijo, na katero kakor na drugo, se morada še povrnemo. Vprizoriteljem velikovške komedije pa bodi povedano: Mi ostanemo, kar smo bil!

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 12. junija.

Protislovenska gonja je zopet dosegla tpeh, s katerim se sme ponašati. Danes je dobila uprava »Slovenskega Gospodarja« od pošte obvestilo, da je pošiljanje »Slovenskega Gospodarja« na fronto prepovedano! In zakaj to? »Slov. Gospodar« piše vendar vedno strogo lojalno in avstrijsko patriotično. In vendar ta prepoved! To samo zato, ker je stal vedno na odločno deklaracijskem programu. Morda je pa vplivalo na to prepoved tudi, da je večkrat priobčeval iz fronte dopise, ki bi, ako bi se jih zbralo, dokazali, kako malo pravice je imel Orniš govoriti v imenu slovenskih spodnještajerskih polkov. V zadnjem času dobivamo udarec za udarcem, toda ako gospoda misli, da nas bo s tem prestrašila, se zelo moti. Utrjeni smo v šoli trpljenja in znamo predobro, da je pot, ki nas pripelje v jugoslovansko svobodno državo, posuta s trnjem in osatom. Čim hujši pritisk, tem hujši odpor.

Razprava radi uboja rekvizijskega komisarja v Forminu, ki se je vršila minulo soboto pred poroto in o kateri ste že poročali, je, kakor naravno, vzbudila veliko zanimanja. Zato je bilo izredno mnogo poslušalcev. Zvečer pa, ko so se začeli govoriti dr. pravdnika in braniteljev, je bila dvorana nabito polna. In priznati treba, da so delovala izvajanja branitelja dr. Haas-a na poslušalce kakor bomba. Govor dr. Haas-a je bil res prava senzacija. To tembolj, ker je tako govoril nemški odvetnik, in to nemški odvetnik v Mariboru. Oba slovenska branitelja dr. Pipuš in dr. Rosina sta rešila svoji nalogi sijajno, a samoobsebi umevno je, da je bil njiju položaj pred nemško poroto zelo težaven. Zato je tudi naravno, da so se njiju izvajanja gibala v strogo stvarnem okviru. Nasprotno pa je dr. Haas napravil ekskurzijo na politično polje. To je pač prvi slučaj, da je spodnještajerski nemški odvetnik očital spodnještajerskim nemškim sodnikom, da ne izvršujejo naredb o jezikovni enakopravnosti ter, da je tem sodnikom zaklical: Ako nimate nikakega respektu pred vlado in njenimi naredbami, kako morete kaj takega zahtevati od ubogih forminskih žensk? In pri tem moramo pripomniti, da je dr. Haas edini pravi Nemec med mariborskimi novejšimi odvetniki, ki so vsi ponemčeni ali renegati. Se pač vidi tudi tukaj resničnost reka, da je poturica hujši od Turka.

Pri zadnji razdelitvi mesa mariborski mesarji niso nič dobili, ker je bilo premalo živine. Zato so mesarji dobili zmrznjeno meso iz tukajšnjih hladilnic vnovčevalnice živine. Tega mesa pa je na razpolago le 2500 kg in zato bo dobila vsaka oseba le 15 dkg za ves teden. Cena za kilogram zmrznjenega mesa je 12 kron 50 vinarjev.

Poročali smo že, da letoviščarji v Mariboru ne bodo dobili nikakih kart za živila. Izvzeti so le letoviščarji, ki imajo v Mariboru svoje hiše, ako naznanijo svoj prihod vsaj 1 mesec poprej mestnemu aprovizacijskemu uradu. Kdor pa nima svoje hiše v Mariboru, bo moral poskrbeti, da se bodo pošiljala živila za njim iz zadnjega bivališča, ako bo hotel uživati več kot tri dni vsaki mariborski zrak.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. junija. Uradno:

Na italijanski fronti so se je malo bojevali.

V Albaniji smo prodiranje Francozov ustavili na črti Kamia-Sinapremte. Načelnik generalnega štaba.

Torpediranje »Szent Istvana«.

Chiasso, 13. junija. (Kor. ur.) »Corriere della sera« poroča iz Jakina, kamor so se vrnila torpedovke s kapitanom Ricom, da so o. azovali, kako se je potopila ladja velikanka, a dognali niso, kako je učinkoval torpedov strel na drugo ladjo in tudi ne učinka eksplozije na torpedni rušilec.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. junija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Artillerijski ogenj je od časa do časa oživel. Krajevni pehotni boji.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Jugozahodno od Noyona je rancoz izvajal nove močne protinapade na obeh straneh ceste Roye-Estrées-St. Denis. Z najtežjimi izgubami je omagal tudi ta nav. Več kot 60 oklopnih voz leži razstreljenih na bojišču. Število ujetnikov se je zvišalo na 15.000; zaplenili smo po dose-danjih ugotovitvah nad 150 topov. Pri obrambi sovražnih protinapadov je prišlo nekaj naših topov, ki so jih naši pripeljali v najsrednejšo črto pehote, v sovražne roke.

Severno od Aisne so naskakovalni oddelki vdrl v sovražne jarke. Južno od Aisne smo po močni artiljerijski pripravi napadli sovražnika in ga vrgli iz njegovih črt vzhodno od Cutry-ja Dommiersa čez ta kraja nazaj. Severno od Corcyja smo pregnali sovražnika iz doline Savieres. Ujeli smo nad 1500 mož. Večkrat ponovljeni sovražni napadi severozahodno od Chateau-Thierryja so z velikimi zgubami omagali. Zadnja dva dneva smo zbili 35 sovražnih letal. Stotnik Berthold in poročnik Wenkhoff sta priborila svojo 33., nadporočnik Schleich svojo 29. in 30., poročnik Veltiens svojo 20. in 21., stotnik Reinhardt svojo 20. zračno zmagao.

Berlin, 13. junija zvečer. Uradno: Na bojnih črtah se položaj ni spremenil. Krajni boji so se bili južno od Yperna, jugozahodno od Noyona in južno od Aisne.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Bitka pri Matzu.

Berlin, 13. junija. (Wolff.) Nemško gospostvo Maca se je zagotovilo že opoldne drugega dne, odkar se je pričel napad. Štiri nove francoske divizije niso zadržale osvojitve nižine ob Macu in so se zapletle v vrtnice francoskega poraza. Tretji dan je pričel sovražnik z velikimi protinapadi, pred vsem na najsrednejše nemško napadalno krilo v prostoru od Ayencourta do južno od Merzyja. Francoz se je valil proti novi nemški črti z močnim topovskim ognjem in s skupinami oklopnih voz. Na neki točki so ugrabili osem sovražnih tankov. Naše čete so razblinile napade Francozov na novo nemško črto južno od Maca. Še ljutejše so se bili v vzhodnem odseku Maca. Nemško topništvo je v zasedi čakalo francoski protinapad, ki se je razvijal v široki črti iz gozda severno od Villersa-sur-Coudona, ko so prišli Francozi do gozda, so jih nemški topovi zagrabili in porazili. Francozi so morali izprazniti tretji dan bitke na vzhodnem bregu Oise gozd pri Carlepontu.

Pred obleganjem Pariza.

Ženeva, 13. junija. Foch in Clemenceau sta sklenila, naj se Pariz brani. V prvi vrsti branijo Compiegne. Posebni odbor pregleduje temeljito pariške utrdbe; 10.000 mož popravlja stare utrdbe in gradi nove; posebno pa oborožujejo utrdbe s topovi in ustvarjajo železni nasip okoli Pariza. V mestu kopičijo živež in grade prebivalstvu podzemeljska bivališča. V Ellyséeju so razpravljali v soboto pod Poincaréjevim predsedstvom o nevarnem položaju. Sklenili so, da ostane vlada v Parizu, naj se zgodi, kar hoče. Tvornice, delavnice streliva in vse vojaške obrate preselijo v Francijo, le nekaj delavnic ostane v Parizu. Žene, starce in otroke bodo odstranili s silo iz mesta.

Bern, 12. junija. V Parizu so ustanovili obrambni odsek, ker hočejo biti pripravljeni za vsak slučaj. »Temps« pravi, da je Pariz pripravljen za vse žrtve. Če deloma uničijo Pariz, Francija zato ne bo odnehavala ali ponujala poniževalnih mirovni pogojev.

Obramba Pariza.

Bern, 13. junija. (K. u.) »Home libre« piše z ozirom na ustanovitev obrambnega odbora v Parizu: Pariz ni izredne važnosti, ker je glavno mesto Francije, marveč pred vsem zato, ker je glavno mesto ev. tentne vojske. Nemcem ni potrebno pripovedovati, kako dragoceno je mesto kot strateško središče vseh zveznih armah zahodne bojne črte. Železnice, ceste, preopi vseh vrst se iztezajo iz Pariza, središča sile inteligence, dela in pomočnih sredstev, katerim ni enakega. Mogoče je to škodljiva posledica stoletne centralizacije, katere zdaj odstraniti ni mogoče. Pariz je življenjski voz, katerega mora-

mo ščititi. Brunet, člane obrambnega odbora, je izjavil v »Matinu«: Francija bo žrtvovala vse, storila bo vse, da zabrani obstreljevanje prestolice iz ne prevelike daljave, ki bi močno obstreljevanje Pariza onemogočilo industrijo in tako strašno škodovalo narodni obrambi.

Američani ob Maru.

Curh, 13. junija. Polovica ameriške armade stoji ob Maru, kjer samostojno brani južni breg.

Podmorska blokada Amerike.

Haag, 13. junija. »Times« poroča iz New Yorka: Mornariški oddelak je sklenil, da podredi vse obrežno plovbo državnim kontroli. — »Daily Mail« poroča, da je zapovedala Amerika oborožiti 100 obrežnih parnikov.

Napetost med Mehiko in Ameriko.

Haag, 13. junija. Mehikanska vlada je zahtevala, naj odpokličejo ameriškega in angleškega konzula. Ameriški konzul je namreč prepovedal na željo svojega angleškega tovariša izročiti neki mehiškanski tvrdki blago, ker je zapisana v črnem seznamu. Oba konzula sta morala že zapustiti Mehiko. Sodijo, da bodo Združene države opustile bojkot Nemcem prijaznih tvrdk v Mehiki.

Ameriško mornariško ministrstvo o podmorski vojski.

Amsterdam, 12. junija. (K. u.) »Times« poroča iz Washingtona: Uradno so naznanili, da je sprejelo mornariško ministrstvo vse vožnje ob obali in na oceanu v svoje nadzorstvo. Dognali so, da ni operiral ne en sam podmorski čoln na Atlantskem oceanu. Skoraj istočasno se je poročalo o napadih na »Virgino« in na »Nantucket«. Neka ladja je videla teleskop še bolj južno od tam. Tajnik mornarice Daniels je potrdil, da ne bodo odpoklicali nobene ameriške ladje in da ne bodo spremenili ameriških načrtov glede na plovbo. Pristavil je: »Ne pozabimo, da se vojskujemo onstran oceana; nekaj podmorskih čolnov položaja ne spremeni.«

Iz italijanske zbornice.

Curh, 12. junija. (K. u.) Prvo sejo italijanske zbornice je otvoril podpredsednik Alessio, ki se je spominjal bojev v Franciji, kjer zavezniški odbijajo sovražnika. Ministrski predsednik Orlando je izvajal med drugim: Italijanski vojaki pričakujejo svoje ure trdno in neustrašeno. Njih tovariši na morju so priborili pravkar z resnično legendarično čudovitim dejanjem velikansko zmago. Bitka se bje na zahodni fronti že skoraj tri mesce. Voji vseh svobodnih in kulturnih narodov se bore ped za ped, uro za uro, da pribore tla tisti zmagi, ki ni več daleč, kar sovrážnik dobro ve. Poslanec Modigliani je izvajal v imenu socialistične frakcije: Na naše občutje pritiskajo dejstva, ki odločujejo o obstoju Italije. Ruska revolucija je izbruhnila aprila 1917, Amerika je napovedala vojsko in kmalu so sledila takozvana mirovna pisma cesarja Karla. Italijanski parlament o teh dogodkih ni razpravljaj. Italijanska vlada se mora še opravičiti, ker so jo obdolžili v francoskem parlamentu, da je Italija strmoglavila mirovne predloge, ki jih je predlagala Avstrija-Ogrska Franciji. Parlament se ne more zadovoljiti s Sonninovimi izjavami, v katerih se je izogibal resnici in mora ropati celo resnico. Socialistična frakcija namerava predlagati, naj se spremeni poslovnik po zgledu francoske zbornice in ustanove nadzorovalne komisije, ki bodo omogočile parlamentu, da izve resnico in vpliva na politiko. Orlando je rekel, da se je Modigliani prenačil s svojo kritiko. Želel je, naj se razpravlja o političnih vprašanjih, ko bodo razpravljali o začasnem proračunu. Francoski zgled, na katerega se je skliceval Modigliani, je slab, ker se francoska zbornica na Clemenceauovo željo ni pečala s položajem, socialistična frakcija je pa nasprotovala v francoski zbornici komisijam, da se more v javnih sejah več razpravljati. Poslanec Degliochi je zahteval, naj se pojasni eksplozija v Castelalazu, ki je bila strašna nesreča. Nato so pričeli razpravo o začasnem proračunu. Priglasenih je 60 govornikov.

Politične novice.

»Prepovedani shodi«. Pod tem naslovom jadikujejo celovške »Freie Stimmen«, ta živimo v pravcatem »ex-lex« stanju, ker je ministrski predsednik sicer prepovedal »državi sovražne« shode »jugoslovanskih hujskačev«, da se pa isti vendar vršijo ob »znatni udeležbi nahujskane prebivalstva«. Huduje se nad prireditvami v Trbovljah in Družmirju, češ, da se je vkljub prepovedi vse lepo izvršilo »po načrtu in mislih jugoslovanskih hujskačev«. Shod v Trstu je bil tudi prepovedan, a dr. Korosec je le govoril, in tako se nadaljuje »in dulci júbilo«, kakor da državna uprava nima nobene moči. Nastalo je vse-

kakor so ti vsenemški preroki prerokovali. »Gibanje je danes tako močno, da je — skoro prepozno.« Odgovornost za ta »skoro prepozno« nosi v prvi vrsti notranji minister grof Toggenburg, ki je imel jugoslovansko propagando za »velepatiotično stvar«. Mož je zrel, da postane srbski ministrski predsednik. — Tako celovško vsenemško glasilo! Ko »volkstagi« povsod gonijo vsenemško lajno, koroški »Bauernbund« ščuva nemške kmete zoper Jugoslavijo ter so vsi uradi zoper nas, pa — tolik strah pred »prepovedanimi« slovenskimi shodi.

»Alldeutsches Tagblatt« brani Šusteršiča in njegovo stranko. Velenemški »Alldeutsches Tagblatt« poroča o znanem pismu ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča Šusteršičevi »Slovenski katoliški zvezi« in napada pri tem cerkev in škofa, ker ne dovolita, da bi se Šusteršičeva stranka, ki ruje proti svojemu škofu, imenovala katoliško. Torej tudi velenemški »Prečod-rimovci« in dr. Šusteršič so se našli!

»Reševanje« jugoslov. vprašanja. »Jutarnji list« je dobil iz Budimpešte sledeče informacije: Po današnji seji parlamenta je šlo več hrvatskih poslancev k ministrskemu predsedniku dr. Wekerleju, ki so zahtevali od njega pojasnil o jugoslovanskem gibanju. Na konferenci, ki je temu sledila, so predložili ti poslanci tudi zaplenjene članke po zagrebški cenzuri, v katerih se pretresuje jugoslovansko vprašanje s stališča raznih polit. strank (Naprej je zaplenjeno.)

Mešetarenje. V »Berliner Tageblattu« se bavi dunajski dopisnik dr. Lederer s poglobitvijo zveze med Nemčijo in Avstrijo-Ogrsko in rešitvijo poljskega vprašanja. O jugoslovanskem vprašanju piše: »Kakor se zdi, se je spremenila kombinacija, po kateri naj bi se Bosna in Hercegovina, združeni s Hrvatsko in Slavonijo v ozko državnopravno zvezo, pridružile deželam ogrske krone. Ogrska vlada sedaj baje želi, naj prideta Bosna in Hercegovina v podobno razmerje, kakršno je doslej obstajalo za Hrvatsko in Slavonijo, da se Dalmacija, Bosna in Hercegovina v neki gotovi zvezi pridružijo Ogrski. Brez dvoma da so ti problemi velike notranjepolitične in parlamentarne važnosti za Avstrijo kakor tudi za Ogrsko. Že iz raznolikosti problemov se more spoznati, da berlinska posvetovanja grofa Buriana ne morejo dovesti do gotovih sklepov.«

Ovire rešitvi jugoslov. vprašanja. Budimpeštanski noturadni »Delo Hirlap« izve, da so konference med Hrvatimi in ministrskim predsednikom Wekerlejem le šablonske vrednosti. Ministrski predsednik želi zvedeti mišljenje hrvatske veščine, ker mora računati tudi s čisto nasprotnim naziranjem v Avstriji in upoštevati hrvatsko-srbske odnose. Največja ovira rešitvi jugoslovanskega vprašanja je avstrijska želja, da se Dalmacija pridruži Hrvatski in tako ustvari velika hrvatska država. Ogrska vlada se drži tradicije in nasodbene

ga zakona in ni na noben način naklonjen ustanovitvi take države. Rešitev v takih razmerah ni lahka in ta posvetovanja so najbrže le začetek dolgotrajnih dogovorov. Dolgo časa bo še minulo, da se bo moglo to vprašanje predložiti merodajnim faktorjem v odločitve. Poslanec Landauer bo v prihodnji seji ogrske zbornice govoril o tem vprašanju.

Posvetovanja v Budimpešti. Budimpeštanski posvetovanj o jugoslovanskem vprašanju se s hrvatske strani udeležujejo: ban pl. Mihalović, sekcijski načelnik za notranje stvari dr. Vinko Krišković, saborski predsednik dr. Bogdan Medaković, podpredsednik dr. Edo Lukinč, poslanci tajni svetnik grof Kulmer, dr. Paleček in dr. Dušan Popović. Kakor poročajo iz Zagreba, gre za enkrat samo za predloge, dočim se bo sklepanje vršilo kasneje. Govori se, da bo cesar na podlagi uspehov dosedanjih pogajanj in ko se vrne zunanji minister iz Berlina, izdal na oba ministrska predsednika in na zunanjega ministra kot skupnega finančnega ministra lastnoročno pismo, v katerem bo naglasil potrebo in svojo voljo, da se reši jugoslovansko vprašanje ter pozval vodilne državnike, da mu predložijo predloge. Pri tem bo potem zaenkrat ostalo, dejansko se pa uredi jugoslovansko vprašanje še-le po vojni.

Jugoslovansko vprašanje. Zadnje dni je stopilo jugoslovansko vprašanje v ospredje naše zunanje in notranje politike. Vodilni krogi naše zunanje politike priznavajo aktuelnost tega vprašanja in koneks med jugoslovanskim in poljskim vprašanjem. Poljski listi na Nemškem, v kongresni Poljski in pri nas posvečujejo našemu vprašanju veliko pozornost in registrirajo vsak pojav v naših vrstah. Z večjo skrbjo zasledujejo naše časopise in vsi uglednejši poljski listi so uvedli te dni posebno stalno jugoslovansko rubriko.

Nemška navtična šola v Trstu dovoljena. Iz Trsta poročajo graški listi, da je ustanovitev nemške navtične šole v Trstu že dovoljena. Vsa predela so dovršena in s poukom se začne že začetkom prihodnjega šolskega leta. Avstrijska uprava, ki je slavna po svoji počasnosti, je s tem slučajem dokazala, da te slave ne zasluži, kadar je treba izvesti kak nemški belang.

Stališče nemških nacionalcev. Na predposvetovanjih Zveze nemško-nacionalnih strank so z ozirom na okolnost, da je stališče Seidlerjevega kabineta odvisno sedaj izključno od ravnanja nemških strank, ugotovili, da pridejo na zborovanju 14. t. m. v pošte naslednje tri točke: stališče nemških strank nasproti Seidlerjevi vladi, nasproti sklicanju parlamenta in nasproti Poljakom. Besedilo resolucije je sestavil poseben odbor in načelstvo ga je odobrilo.

Nemška posvetovanja. Načelnik Krščansko-socialne zveze, deželni glavar Hauser, je imel 13. t. m. dopoldne daljši pogovor z načelnikom zveze nemškona-cijonalnih strank profesorjem Waldnerjem. Ob 1 uri popoldne je sprejel Hauserja ministrski predsednik. V nemško-nacionalnih krogih se govori, da se je med nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci glede bodočega stališča v glavnih stvareh dosegla edinost.

Skupna posvetovanja o prehrani. »Ungarische Post« poroča, da so se dne 13. t. m. nadaljevala posvetovanja med zastopniki avstrijske in ogrske vlade o vprašanju prehrane. Na ta posvetovanja je danes prispel na Dunaj ogrski prehranjevalni minister princ Windischgraetz. Posvetovanja, ki so posvečena v prvi vrsti razdelitvi ogrske letine in tozadevnim odredbam, se udeležujeta tudi avstrijski minister dr. Paul in predsednik skupnega odseka za prehrano gen. major pl. Landwehr.

Burian o svojem posetu v Berlinu. Porčovalcu »Az Esta« je izjavil Burian: V Berlin sem potoval, da se predstavim kancelerju. Seveda smo izrabili priliko, da smo nadaljevali posvete z nemškimi državniki glede na poglobitev in izpopolnitev naše zveze. Oba dneva smo zelo veliko delali; na Dunaj se vračam zelo zadovoljen. Naravno je, da se nisem vrnil domov s končanimi dejstvi, ker je gradivo, ki se mora obdelati, zelo obsežno in močno komplicirano. Ker sva se pečala odkritosrčno z vsemi vprašanji, za katera gre, sva precej hitro napredovala tudi v tistih vprašanjih, v katerih se najini nazori ne ujemajo. Upam, da se bodo pogajanja kmalu nadaljevala. Grof Hertling mi je obljubil, da pride še ta mesec na Dunaj. Veliko važnost polagamo na to, da kolikor mogoče hitro končamo pogajanja. Trdno sem prepričan, da se v kratkem posreči zaključiti pogajanja tako, da bosta obe stranki zadovoljni. — Dalje poroča »Az Est« z dobro poučene diplomatice strani: Pogajanja so zato tako hitro napredovala, ker sta se obe stranki odkritosrčno in iskreno pogajali. Pogajanja glede na vprašanje Poljske so posebno dokazala, kaj se z voljo lahko doseže. Zastopniki Avstrijske so naglašali boljšo takozv. avstrijske-poljske re-

šitve. Upamo, da se posreči tudi to vprašanje zadovoljivo rešiti. Nemci polagajo posebno važnost na to, da se prej ko mogoče nadaljujejo dela na gospodarskem polju.

Koroška mesta prosijo pomoči Budimpešto. Zastopstvo koroških mest se je dne 13. t. m. oglašilo v Budimpešti pri ministrskem predsedniku dr. Wekerlu in ministru za prehrano princu Windischgraetzu ter prosilo za pomoč v živilih. Princ Windischgraetz je poslanstvu izjavil, da Ogrska sama trpi pomanjkanje na masti. Preostanke živil more Ogrska odajati le v sporazumu z avstrijskim prehranjevalnim uradom, ki mora določiti, katera mesta oziroma okraji so najbolj potrebni. Ta čas ima Ogrska na razpolago zelenjavo in zgodnji krompir. Kar preostane nad domačo potrebo in dobavami, se razdeli med Nemčijo in Avstrijo v razmerju 1 : 1. Kaj več poslanstvu tudi dr. Wekerle ni obljubil.

Proces v Marmaros - Sziget. Za ritmijstom Okolowiczem so zaslišali legijskega kurata Jožefa Panas. Izjavil je, da se ne čuti krivega; na podlagi odredbe in kr. in poljskih oblasti, posebno pa cesarjevega poslovilnega pisma se je smatral za poljskega državljan. Vedno je bil za tako rešitev poljskega vprašanja, da se združi Poljska pod habsburškim žezlom.

Češki listi o krakovskih sklepih. »Venkov« meni, da dr. pl. Seidler spričo ostrih poljskih sklepov ne more več misliti, da bi spravi skupaj večino in da mu ne preostaja drugega, nego da razpusti parlament ali pa odstopi. Za razpust parlamenta se bodo pač komaj odločili. Kot prva žrtev krize je padel grof Toggenburg, ki je podpisal oktroi. »Pravo Lidu« pravi, da so šli Poljaki mnogo dlje nego ostala slovanska opozicija in da je njihov sklep ostrejši. »Narodni Politika« meni, da bo imel sklep »Poljskega kluba« še nadaljne posledice. Večine za državne potrebe v parlamentu dr. pl. Seidler tačas nima. Nasprotno pa preti vladi nevarnost, da se v parlamentu osnuje večina za odpravo okrožnih vlad na Češkem in proti jugoslovanskim preganjanjem.

Američani groze Mehikancem. Iz Berna se javlja: Ameriško časopisje piše ostro proti Mehiki, ker piše mehikansko časopisje v Nemcem prijazen zmislu. Posebno grajajo, ker so zgradili blizu mesta Mehike veliko brezžično postajo. Poročajo, da pošiljajo nemški agenti v Mehiki veliko denarja voditeljem delavstva v Združenih državah, da bi inscenirali velike stavke. Ameriško-mehikansko mejo sicer ostro stražijo, a zveze nemških vojunov z ameriški revolucionarji ne morejo zabraniti.

Iz Rumunije. Take Jonescu in nekaterim njegovim prijateljem so dovolili, da smejo odpotovati v inozemstvo.

Ententa in Rusija. V angleški zbornici je odgovarjal Balfour Lee Smithu, ki ga je vprašal, če se je sklenila pogodba med zavezniki in Združenimi državami o vmešavanju v ruske zadeve in če so sklenili, da bodo Rusiji gospodarsko z vso močjo pomagali. Balfour je odgovoril, da niso sklenili nobene pogodbe, s katero bi se odpovedali intervenciji v Rusiji, kateri želimo pomagati gospodarsko.

Zastava ruske republike je rdeča. V levem zgornjem kotu so zlate črke »R. S. R. F. S. R.«

Balfour o položaju. Balfour je izjavil na pojedini, prirejeni na čast japonskemu poslaniku: Japonska je naša zaveznica že 24 let. V tej dobi se nista niti trenutke sumničala zaveznika in sta izvedla vse obljube, če jih tudi nista zapisala. Glede na angleško trgovinsko politiko rekel Balfour: Nemčija ni nikdar ločila svojih trgovinskih političnih koristi od svoje splošne politike svetovnega gospodarstva, ki povzroča, da je nemška trgovina skoraj ravno tako strašen sovražnik prostosti, kakor nemški voji. Nemčija nas je prisilila, da sodimo o nemški trgovinski politiki drugače, kakor o tistih, ki jim pravimo prijateljski tekmeči v trgovini.

O vprašanju miru so izjavili nevtralni diplomati v Stockholmu, da bosta Italija in Francija sklenili mir že letos, a gotovo ni, da ga sklenejo tudi Združene države in Anglija, ki bodo nadaljevale vojno na morju posebno proti Nemčiji. V nedeljo je govoril Balfour svojim volilcem. Rekel je: Na zahodu kmalu pade odločitev, a ž njo se vojska za Anglijo ne bo končala.

Bodočnost nemških kolonij. »Daily Express« poroča: Vojni kabinet se bo pečal predvsem z bodočnostjo nemških kolonij. Ministrski predsedniki angleških kolonij žele, da se to vprašanje reši skupno z materjo deželo. Avstralci zahtevajo, naj se Nemčiji ne vrnejo njene kolonije in da ne sme imeti blizu Avstralijske otokov.

Seja trgovsko-obrtniške zbornice kranjske.

Dne 13. t. m. se je vršila seja trgovsko-obrtniške zbornice. Predsednik zbornice je opisal resen položaj, v katerem se

nahaja trgovina in obrt. Zbornični svetnik Lenarčič je stavil resolucijo o žalostnih poslovnih in prometnih razmerah. Utis zborovanja je bil, da so sedanje razmere za obrtništvo in trgovino na Kranjskem nevdržljive.

Nato se je vršila volitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen g. I. Knez (15 glasov), za podpredsednika g. Ivan Ogrin (16 glasov), za provizoričnega predsednika g. Ivan Schrey (16 glasov). Zbornični svetnik Pammer je podal protestno izjavo, češ, da njega niso volili za podpredsednika, ker se je udeležil neke avdijske alpskega nemstva. Slovenski stranki na to nista reagirali.

Pri volitvah v odseke so bili izvoljeni: v obrtni odsek: Schrey, Franchetti, Stare, Ložar, Pammer; v trgovski odsek: Urbanc, Knez, Zorc, Perdan, Gasner; v prometni odsek: Knez, Horvat, Rohman, dr. Ambrožič, Lenarčič. — Za računske pregledovalce so bili izvoljeni: Perdan, Ložar in Samassa. — Odobril se je zbornični račun za l. 1917. — Dovolile so se naslednje podpore: Avstrijskemu rdečemu križu 300 kron; slovenskemu odboru za preskrbo invalidov 500 kron; zavodu Odilienheim v Gradcu 500 kron; za vojaški dom 1000 kron.

Zbornični podpredsednik Ogrin je stavil in utemeljeval naslednji nujni predlog: 1. Prezidiju se naroča, naj se obrne do trgovinskega in vojnega ministrstva, kakor tudi do tozadevnih gospodarskih central, da naj zbornica sodeluje oziroma se upošteva nje mnenje pri dispoziciji raznih surovin kot cementa, železa, opeke itd., kakor tudi pri prodaji materiala potom vojaških oblasti. 2. Prezidiju se naroča, naj se obrne do visoke c. kr. deželne vlade kranjske, ki naj sestavi iz raznih tozadevnih faktorjev komisijo, v katere področje naj bi spadala dobava in razdelba gorinavedenega gradiva. V tej komisiji naj bi bila zbornica primerno zastopana. Predlog je bil soglasno sprejet in odkazan obrtnemu odseku.

Zbornični svetnik Franchetti stavi resolucijo, naj bi profesionalce z »b« in »c« izvidom v vojni službi, posebno starejše, v večji meri oproščali vojaškega službovanja kakor doslej. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Na predlog zborničnega svetnika Perdana se predsedstvo pooblasti, da v železniškem svetu posreduje za zopetno otvoritev dolenskega kolodvora.

Dnevne novice.

Kat. slov. izobr. društvo v Komendi proslavi v nedeljo, dne 16. julija 20letnico vladikovanja našega presvitlega knezoškofa gospoda dr. Ant. Bonaventura Jegliča. — Spored obsega deklamacijo: »Vzor možu!« Govor: »Pri vas, med vami sem — ves vaš!« in najnovejšo dr. Jan. E. Krekovo igro: »Ob vojski« v štirih slikah s petjem.

Dr. Krekova akademija na Rakeku. V proslavo majniške deklaracije bo na Rakeku v nedeljo, dne 16. t. m., ob 3. uri popoldne akademija v prostorih Slov. kat. izobraževalnega društva s sledečim sporedom: govor, petje, igra dr. Kreka »Tri sestre«. Zabavni del z godbo in šaljivo loterijo se vrši po predstavi v prostorih restavracije A. Domicelj. Čisti dobiček pripade po polovici v prid Krekovemu domu in oslepelim slovenskim vojakom.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil poročnik 47. pp. Vladimir Krušič. — Duhovski zaslužni križec 2. vrste na belordečem traku z meči je dobil vojni kurat 17. pp. Ludvik Šavelj. — V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje sanitetni poročnik 47. pp. Ivan Oblak. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik generalnega štaba Viktor Franke.

V občini Kresnice je 491 fantov, mož, deklet, žena podpisalo jugoslovansko deklaracijo. Za Krekov spomenik so darovali 161 kron.

Osebnostna vest. Nadškof sarajevski dr. Stadler je imenoval svojega tajnika msgr. Karla Cankarja za častnega kanonika. Kan. Karlo Cankar je bil, kakor znano, 10 let glavni urednik tedaj frankovskega »Hrv. Dnevnik« v Sarajevu, a je med vojsko izstopil iz uredništva in lajni je podpisal znano izjavo sarajevske duhovščine proti Stadler-Pilarjevi rešitvi jugoslovanskega vprašanja.

Sv. Gora nad Litijo. Dne 30. maja smo pokopali Antona Klobučiča, po domače Vrtnika iz Senjnika. Dasi je bil star 79 let, je bil še vedno aktiven župan občine Aržiše, katero službo je opravljal celih 29 let. Bil je vsestransko skrben za občino, kar dokazuje veliko občinsko premoženje, katero je izročil. Sicer ves čas zelo skromen v svojem življenju, je bil prav veren mož in velik dobrotnik.

Ivo kneza Vojske so izvolili za predsednika »Društva književnikov«. Imenovani je bil v odklonil, češ, da smatra to volitev za krono svojega književnega delovanja ali da nima

dovolj moči, da bi deloval za procvit društva.

Prispevki državnim nastavljencom. »Wiener Zeitung« je objavila odredbo finančnega ministrstva, ki odreja izplačilo prispevkov državnim uslužbencem z ozirom na izredne razmere, ki so nastale vsled vojske, in prispevke vpokojenim državnim nastavljencom, njih vdovam in sirotam, kakor tudi osebam, ki dobivajo milostne darove.

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« ima svoj redni občni zbor dne 19. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih restavracije »Zum weissen Kreuz«, Dunaj IX., Nussdorferstrasse 52.

Vojnopoštna vest. Promet zasebnih vojnopoštah zavrtkov je dovoljen odslej pod obstoječimi pogoji tudi na vojnopoštne urade šte. 575 in 579, ustavljen pa je na vojnopoštne urade šte. 220, 281, 288, 318, 338, 485, 518, 632 in 644. — Razpošiljanje blagovnih vzorcev je dovoljeno tudi na vojnopoštna urada 583 in 618, ustavljeno pa na vojnopoštne urade 220, 281, 288, 318, 464, 485, 632 in 644.

Ogromne zaloge kave in sladkorja. »Financial Times« poročajo, da so v Braziliji pridelali letos 18 milijonov vreč kave. Ker manjka ladij za prevoz, so skladišča v glavnem izvoznem pristanišču Santosu prenapolnjena. Podobno je na Manili in Iloilo s sladkorjem. Novi pridelek že spravljajo, a po skladiščih je še na tisoče ton starega blaga, ker primanjkuje ladij. To nam vzbuja nade in želje na čas, ko se sklene mir.

Prenočišč primanjkuje v Zagrebu. Zato je pričelo graditi mesto Zagreb barake, v katerih bo našlo dnevno prenočišča 160 oseb.

Nadomestilo za tobak. S 15. junijem bo pričela tobačna režija prodajati nadomestilo za tobak pod imenom »Vojna mešanica za pipo in cigarete«. Ta vojna mešanica sestoji iz tobaka (žilic), bukovnega listja, namočenega v tobačnem lugu in hmelja, iz katerega je odstranjen lupulin. Prodajala se bo v zavrtkih po 25 gramov, zavitek bo stal 14 vinarjev. Vojna mešanica se bo dobivala brez tobačnih kart Ubogi tobakarji!

Rdečemu križu na Kranjskem so darovali: Knezoškofski ordinarijat 1116 kron 35 vin. (zbirka župnijskih uradov); Kranjska hranilnica 500 K in 1000 K za vračajoče se vojne ujetnike; v zadnji namen gosp. uradniki c. kr. okrajnega glavarstva 42 kron. Iskrena hvala za izdatni darila.

Mesto venca na grob blagopokojnega gospoda dr. Frančiška Pavletiča, odvetnika v Ljubljani, je daroval g. dr. Ivan Šušteršič 100 kron za vojaške domove.

Ljubljanske novice.

Ij Ob priliki včerašnjega godu knezoškofa ljubljanskega se je v škofijski palači včeraj ob 10. uri dopoldne oglašila ljubljanska duhovščina, da svojemu nadpastirju čestita. V imenu duhovščine je nagovoril škofa stolni dekan M. Kolar, kateremu se je knezoškof zahvalil, pozivajoč v svojem odgovoru duhovščino, da ga podpira v delu za časno in večno blaginjo našega naroda.

Ij Slov. kat. akad. starešinstvo ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob 9. uri dopoldne v Rokodelskem domu sestanek.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo. V nedeljo, dne 16. t. m., priredimo v slučaju ugodnega vremena izlet k Sv. Katarini, kjer bo za delavne člane in članice sv. maša ob 11. uri dopoldne. Odhod od cerkve sv. Petra ob pol 7. uri zjutraj. — Dobrodošli vsi izvršujoči člani, članice in drugi prijatelji društva!

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane k sv. maši, ki jo bo imelo na Rožniku v nedeljo, dne 16. junija ob sedmi uri zjutraj. Sveta maša se bo darovala za društvenike, ki so v vojni ali v vojni službi. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor.

Ij Spored I. javne produkcije gojence Glasbene Matice v soboto, dne 15. junija zvečer ob pol osmi uri v Unionski dvorani: 1. Dr. Gojmir Krek: K Böcklinovim slikam. I. Spomladni dan. Klavir g. Vladimir Cerkvenič. 2. a) Julij Junek: Romanca. b) Edvard Grieg: Berceuse. Klavir. Gdč. Pavla Keil. 3. Gomod-Singelée: Fantazija na motive iz opere »Faust«. Gosli, g. Ivan Kanoni. 4. a) Viktor Parma: Poslednja noč. b) Ivan pl. Zajc: Domovini ljubavi. Pesmi, poje gdč. Maruška pl. Trnkoczy. 5. Emil Adamič: Nakturmo. Klavir, gdč. Mafenka Munda. 6. Žiga Polasček: Uspavanka. Gosli, g. Dušan Franko. 7. a) Peter Iljič Čajkovskij: Zapoji mi pesem, o matil! b) Fran S. Vilhar: Crnookoje. Pesmi, poje gdč. Zora Hudovernik. 8. a) Chopin: Mazurka. b) Grieg: Valček. Klavir, gdč. Pavla Uršič. 9. Vjekoslav Rosenberg-Ružič: a) Nokturno. b) Puzi. ruku. Pesmi, poje gospa Olga Ber. St. Heller: Iz cikla »Ure polovanja«. V težkih časih. Klavir, gdč. Verena Josin. — Šola gdč. Silve Obrečarjeve: št. 1. in 2.

gospoda Josipa Vedrala: št. 3. in 6.; gđč. Jare Chlumecke: št. 5. in 8.; gđč. Cirile Medvedove: št. 9.; gđč. Dane Koblarjeve: št. 10.; gospoda Mateja Hubada: št. 4. in 7.

Ij Prvi železni zvonovi v Ljubljani. Predvčeršnjim so pripeljali za šentjakobsko cerkev štiri železne zvonove, kot nadomestilo za bronaste. Zvonove je pred cerkvijo čakala duhovščina, deklice v belih oblekah s šopki in svečami, kakor tudi mnogo občinstva. Kako se bodo obnesli, bomo čuli kmalu. Po vojski bodo nadmestili železne zvonove vsekakor zopet z bronastimi. Govori se, da ima trdka Sammasa že sedaj čez 300 naročil za bronaste zvonove.

Ij Glavni dobitnik 1. razreda 10. c. kr. avstr. razredne loterije v znesku 60.000 K je zadel srečka št. 34.154, kupljena pri ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Ij Begunska obleka. V Ljubljani stanujoči begunci, ko so pri tukajšnjem magistratu po Veliki noči prosili za obleko, dobe nakaznice v naslednjem redu: v ponedeljek, dne 17. junija stranke z začetnimi črkami Ž—P; v torek, dne 18. junija O—K in v sredo, dne 19. junija J—A. — Kdor še ni prošil niti za letno obleko, niti za čevlje, se lahko zgleda dne 20., 21. ali 22. junija. Sedaj so pa le naslednje številke v zalogi: 24 do 37 in 44. Vsak naj prinese s seboj plačilno polo in pa potrdilo o oddaji starih oblek. Uradne ure so vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Ij V mestni dekliški licej, Turjaški trg št. 4, II., se bo vpisovalo 27. junija popoldne od 3. do 4. ure. Sprejemni izpiti se prične 28. junija ob 8. uri. Zunanje učenje se lahko prijavi tudi pismeno. Jeseni se preseli licej v »Mladiko«.

Ij Pogrebno in podporno društvo c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani naznanja vsem tistim članom, kateri se niso udeležili zadnjega občnega zbora sledeče: Na predlog članov se povša od 1. julija članarina od 40 vin. na 80 vin., zato pa dobe sorodniki po smrti člana namesto 150 K 200 K. To pa ostane v veljavi do prihodnjega občnega zbora.

Štajerske novice.

š Deputacijo renegatov in Nemcev, ki je šla k cesarju, so fotografirali tudi za kino in jo bodo lahko videli te dni v mariborskih kinematografih.

š Novo kost, da jo glodajo, so dobili nemški časopisi. Glasom poročila teh listov je namreč občina Police v okraju Gornja Radgona sklenila proti jugoslovanski državi sledeči protest: »Mi, »windiš« Štajerci, hočemo ostati to, kar so bili naši starši in pradedje, avstrijski Štajerci. Tudi svojim otrokom in otrok otrokom hočemo ohraniti slavo in tudi oni se morajo še za stoletja čutiti in se naseliti kot pravi avstrijski Štajerci. O slovenskih huj-skajočih apostolih nočemo ničesar vedeti, še manj pa o novem jugoslovanskem kraljestvu. Za nas obstoji le ena zedinjena Štajerska od Alp do Save in to nerazdeljivo Štajersko bomo branili s premožljivim in krvjo.« Jasno je, da siromašni, pod vplivom bošigavedi kakega vsenemškega šovinista stoječi poliški kmetje niso vedeli, kaj so podpisali.

Koroške novice.

k Duhovniške vesti. Za kn.-šk. svetnika je imenovan preč. g. Matevž Germ, župnik v Železni Kapli. Častitamo! — Za župnijo Goričjavas je prezentiran msgr. K. Wohlandt, župnik v Trebnjem. Bil je že prej župnik v Goričjavasi (Herzendorf). — Za dekanjska svetovalca sta izvoljena župnik Ludovik Pirker za dekanijo Celovec-okolica, in župnik Oton Puchta za dekanijo Sovodnje. — Prestavljen je kaplan V. Hafner iz Meiseldinga v Šmihel pri Volšbergu.

k Svojega soproga umorila. Na Dobrovi pri Borovljah je dne 10. t. m. umorila žena svojega moža, posestnika in fužinskega delavca Janeza Wieser-ja. Šele pred letom sta se bila prav nepremišljeno poročila. Ko je spal po trudapolnem delu, je nečloveška žena ubila svojega moža s petimi udarci s sekuro na glavo in vrat, da je bil ves razmesarjen. Potem je odšla od doma, zapustivši listek, da se hoče tudi sama usmrtiti. Našli so jo sosedje nezvestno v domačem ulnjaku. Vzela je bila strup. Nezvestno so prepeljali v sodiško poslopje. Morilka je stara 45 let. Strašna morija vlada ne samo na frontah, marveč tudi v zaledju.

k Slana je ponoči od 5. do 6. jun. napravila po mnogih krajih podjunske doline, zlasti pa po gorah občutno škodo. Zlasti stročje, fižol in koruza ter še drugi pridelki so mnogo trpeli. Vreme je bilo ves teden precej hladno, pač nenavadno za ta čas.

k Celovške novice. V tednu od 1. do 7. junija ni v Celovcu, izvzemši dež. bolnico, nihče umrl. — Za tobačne karte se je priglasilo v 45 celovških trafikah do-

slej 7000 kadilcev, med njimi 300(!) častnikov. Pravijo, da bodo izdajali prvič tobak na karte dne 17. junija. No, na karte že verujemo, bo-li pa tudi kaj tobaka, je drugo vprašanje. — Umrli je dne 10. junija tukajšnji mesar Tomaž Kropfič.

k Železniška nesreča. Pri Mitewaldu nad koroško-tirolsko mejo sta trčila po noči od 8. do 9. junija dva vlaka južne železnice. Troje oseb je mrtvih, troje težko ranjenih, druga škoda zelo velika. Promet je bil ustavljen 12 ur.

k Za »Štajerca« iščejo urednika v inseratu celovških »Fr. St.« Ponudbe na tiskovno društvo »Štajerca«. Veseli bomo, če se na ta način znebimo kakega nemčurja. Morda posreduje g. Pavlič, ki se je zadnji čas prišlutil v to pisano družbo.

Primorske novice.

p Dar iz Italije za begunce. Gospod Josip Sironič, praporščak, voj. pošta 239, je našel na ulici v nekem laškem mestu 4 lire, katere je poslal za goriške begunce. Za ta dar iz tujine se gospodu praporščaku posredovalnica najtopleje zahvaljuje.

p Sprejmejo se 2 deklici in en deček za svojo, v starosti 10—14 let. Kje in natančnejša pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Prosveta.

pr Glavna skupština »Matiče Hrvat-ske«. U subotu dne 29. lipnja obdržavati se u 10 sati prije podne u velikoj dvorani Hrv. glazbenoga zavoda glavna godišnja skupština »Matiče Hrvatske« s ovim redom: 1. Pozdrav predsjednika; 2. izvještaj tajnika; 3. izvještaj blagajnika; 4. izvještaj revizijskoga odbora; 5. izbor odbora; 6. prijedlozi odbora o promjeni pravila »M. H.«; 7. prijedlozi članova, najavljeni predsjedniku bar 8 dana prije glavne skupštine; 8. eventualija.

Aprovizacija.

a Meso pri mesarjih v nedeljo dopoldne. Vsled zamude blaga bodo prodajali mesarji goveje meso mesto v soboto, v nedeljo dopoldne.

a Teleče meso za težko bolne, ki leže. Tisti bolniki, ki leže in so bili prijavljeni v mestnem aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti, prejmejo teleče meso v soboto, dne 15. t. m. dopoldne na Poljanski cesti št. 15 od 7. do 8. ure zjutraj. S seboj je treba prinesiti izkaznico, na katero dobivajo sicer meso. Brez izkaznice ne dobi nihče mesa.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 800. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 800, prejmejo meso po znižani ceni v soboto, dne 15. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 2. do pol 3. ure št. 1 do 200, od pol 3. do 3. ure št. 201 do 400, od 3. do pol 4. ure št. 401 do 600, od pol 4. do 4. ure št. 601 do 800. Ostale stranke z zelenimi izkaznicami B pridejo najbrž v nedeljo na vrsto, kar bomo še pravočasno objavili.

a Za železničarje se bodo delile v občini Moste izkaznice za meso v soboto popoldne od 2. do 4. ure v občinski pisarni. Vsak naj prinese s seboj aprovizacno knjižico in staro mesno izkaznico.

Zgubljeno - najdeno.

Najdeno je bilo na trgu nekaj denarja. Izgubitelj naj se zgleda v mestnem tržnem uradu.

Oseba, katera je vzela v nedeljo, dne 2. t. m. na vrhniškem vlaku površno jopico, se prosi, da se oglasi na Sv. Petra cesti št. 74, sicer se jo bo pozvalo na drug način, ker je dobro znana.

Nekdo je zgubil denarnico z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj denarnico odda proti primerni nagradi policijskemu ravnatelju.



Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je umrla naša ljubljena, nepozabna mati, stara mati, teta, gospa

Marija Persin roj. Sone

posestnica,

danes v sredo, dne 12. junija t. l., previdena s sv. zakramenti za umiranje, v 68. letu starosti.

Pogreb drage rajnice bo v petek dne 14. junija ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti v Stožicah št. 14 na pokopališče k Sv. Jurju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi na Ježici.

Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Stožice, dne 12. junija 1918.

Andrej, Franc, Mihael, Aleš, sinovi.

Jedert omož. Putih, Marija omož. Kromar, Marjeta, hčere.

Anton Putih, mesar. Marko Kromar, nadrevident, zeta.

Vsi vnuki in vnukinje.

KDO izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije bi kaj vedel o Francetu Pogačnik? Pred vojno je delal na Savi v tvornici in je odšel takoj v početku vojne k vojakom. Služil je pri 4. domobr. pešp. Zadnje pismo je poslal 1. novembra 1917. Morebitni podatki naj se proti odškodnini pošljejo JOŽEFI POGAČNIK, Kamnagorica št. 57. Gorenjsko. 2030

Praes. No. 57/1-18.

Razpis natečaja.

Mestni magistrat goriški razpisuje službo prisluha pri tržnem komisarijatu

z začetno plačo letnih 2050 K, dražnjsko doklado za neporočene 300 K in vojno doklado v izmeri kakor državnim uradnikom.

Prosilci za to službo, ki se podeli za zdaj provizorično za eno leto, morajo dokazati, da so položili izpit, ki je predpisan za izvrševanje službe tržnega komisarija, ter da so popolnoma vešči slovenščine, italijanščine in nemščine.

Prošnje, opremljene s tozadevnimi spričevali, je vlagati do 30. junija t. l. pri vložnem zapisniku mestnega magistrata goriškega.

MESTNI MAGISTRAT GORIŠKI,

dne 8. junija 1918.

C. in kr. vladni komisar:

Dandini, l. r.

Izgubljeno.

Dobro plačilo tistemu, ki je našel bankovec za 100 kron pri blagajni na kolodvoru pred prihodom jutranjega brzovlaka (2. junija) ali morebiti na pošti v Postojni. — Naslov pove uprava lista pod št. 2039.

Advokat dr. Juro Adlešič, Ljubljana, Sodna ulica št. 6, II. nadstropje, sprejme

stenografino in strojepisko

Na prodaj so 3 konji
za vožnjo in 2 prašiča
LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 55.

Moško kolo

je naprodaj. — Naslov se poišče pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 2043.

PRODA SE iz proste roke dobro vpeljana
trgovina z malim vrtom

v ljubljanski okolici. — Naslov pove upravnistvo lista pod št. 2033.

PRODA se, deloma tudi zamenja 2000 kg oglja

kakor tudi

duoje plugov

kovanih glav. Več pove lastnik M. ZUMER, Železniki, Gorenjsko. 2031

SADIKE

ZELJA, OHROVTA, KOLERABE in KRMILNE PESE, prave rdeče in rumene, se oddajo v večji množini. 2023

SEMENSKA TRGOVINA IN VRTNARSTVO
AL. KORSIKA,
Ljubljana, Bleiweisova cesta — Vrtača 3.

Agente

za času primerne novosti išče
J. Klimesch

eksportna trgovina, PRAGA II. — 1314.

Dekle

ki je vajena tudi nekaj poljedelstva in zmožna nekaj nemškega jezika, se TAKOJ SPREJME ZA GOSTILNO na deželo. — Plača dobra. —

Vpraša se pri »NOVEM SVETU« v Ljubljani, I. nadst. pri gosp. Pavlin. 2032

Suhe gobe (jurčke)

slivovko, brinjevec in drugo žganje, prazne vreče, prazne steklenice in zamaške kupuje vsako množino po najvišjih cenah

M. Rant, Kranj.

V trgovino z mešanim blagom ŽELI VSTOPITI kot

učenec

15 let star, krepak deček, ki je s prav dobrim uspehom dovršil petrazredno ljudsko šolo. Ponudbe sprejema šolsko vodstvo v št. Juriju pod Kumom, pošta Radeče pri Zidanem mostu. 1910

Voznik se dobi ter stalne vožnje

se sprejmejo pri tvornici cementnih izdelkov

Jos. Cihlar

Ljubljana, Dunajska cesta 67.

Tehnična pisarna

2780

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

Išče se poštena

begunska rodbina

(3 delavne moči) za manjše posestvo na Gorenjskem. — Kje pove upravnistvo lista pod št. 2006.

Službo iščeta oče in sin

sposobna za vsako delo, pri hiši, ki nima gospodarja. — Naslov pove uprava lista pod št. 1998.

Barve za blago

vseh vrst za nadrobno prodajo.

1 zavoje 80 vinarjev.

Pri odjemu 100 zavojev K 40.— za 100 zavojev. Pri odjemu 150 zavojev K 38.— za 100 zavojev. Pri odjemu 300 zavojev K 36.— za 100 zavojev. Pri odjemu 1000 zavojev K 34.— za 100 zavojev.

Prvovrsten izdelek. Boljše kot vse doslej v prometu se nahajajoče barve za obleke. Razpošilja franko po povzetju

I. V. HAJDAŠ, BEDEKOVŠČINA, Hrvatsko.



Vojni čevlji

z močnimi lesenimi podplati in usnj. varovalci podplatov sposobni za popravila.

Velikost: 25-34, 35-39, 40-45.

Cena: 22-30, 27-60, 28-10.



Močni sandali

z upogljivimi lesenimi podplati, in prima usnjeno opremo.

Velikosti: 22-25, 26-29, 30-34, 35-39, 40-45.

Cene: 5-75, 6-50, 7-20, 8-60, 10-10.



Čevlji za dom

iz vojnega platna z usnj. obšivom in usnj. poplati. Cena K 16-50. Pošilja se po povzetju; poština in zavojnina posebej.

B. Gottfried, izvoz čevljev
Dunaj IV. Wiedner Gürtel 50, odd. 8

SIGORIN

zate čudovito naglo stenice

Vzorčna steklenica K 4.—, velika steklenica K 16.—, brizgalnica K 2.—. Vsa naročila naj se naslavljaajo naravnost na: Lekarna pri upanju: Pecs 16, Ogrsko. Apotheke »zur Hoffnung«

Doge

za sode in pode iz hrastovega lesa

dobro suhe, za okoli 3 hl močne sode

želimo kupiti

v večjih množinah. — Ponudbe v nemščini se prosijo na trdko:

Gebrüder Reisch
Kufstein.

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
mehak okrogel les, [na nt,
smrekovo lubje } lanskono
čreslo } letošnje,
kostanjev les } od 10 cm
hrastov les } naprej,

Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množino in navedbo roka za oddajo.

VINKO VABIC,

žalec 9, Južno štajersko.

Kulantno poslovanje. Takojšnje plačilo proti duplikatom.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
trdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
ljubljska industrija probkovih zamaškov